

**Ομιλία Προέδρου ΕΣΕΕ κ. Βασίλη Κορκίδη στην επίσημη παρουσίαση της
ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ 2017-2018**

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κυρίες και κύριοι,

Με μεγάλη χαρά, σας καλωσορίζω στην επίσημη εκδήλωση της Ετήσιας Έκθεσης του Ελληνικού Εμπορίου, η οποία με το ξεκίνημα ενός κρίσιμου σε εξελίξεις έτους, παρουσιάζει την τρέχουσα κατάσταση στο χώρο του εμπορίου, της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας και της ελληνικής οικονομίας.

Πρόκειται για μία πολύ σημαντική ημέρα για την ΕΣΕΕ, αφού μας τιμά με την παρουσία του ο Εξοχότατος Πρόεδρος της Δημοκρατίας, τον οποίο ευχαριστώ ιδιαίτερα, τόσο για τη διαχρονική στήριξή του στην ελληνική επιχειρηματικότητα, όσο και για το ενδιαφέρον και τις πολύτιμες συμβουλές του σε σοβαρά θέματα του ελληνικού εμπορίου.

«Αγαπητέ Πρόεδρε, εμείς οι μικρομεσαίοι της αγοράς, σας ευχαριστούμε για τις καθοριστικές παρεμβάσεις σας σε πολύ κρίσιμες ώρες για τη Χώρα, αλλά και για τις υπερήφανες θέσεις σας στα εθνικά μας ζητήματα. Η επισήμανσή σας ότι ανεξάρτητα από το μέγεθός της, η Ελλάδα, με την πνευματική κληρονομιά της, την ακτινοβολία του Ελληνισμού αλλά και τη ζωντάνια του λαού της, μπορεί να συμβάλει πολιτικά, ηθικά και πολιτιστικά στην Ευρώπη και όλο τον κόσμο, μιλάει στις καρδιές όλων μας. Σας ευχαριστούμε πολύ»

Φίλες και φίλοι,

Το Ινστιτούτο Εμπορίου και Υπηρεσιών, ο ερευνητικός βραχίονας της ΕΣΕΕ, για ακόμα μία χρονιά προσφέρει στη δημοσιότητα τα αποτελέσματα της ετήσιας ερευνητικής του δραστηριότητας, ως έναν ασφαλή και τεκμηριωμένο οδηγό των εξελίξεων στο εμπόριο και στη Μμε επιχειρηματικότητα. Επιστέγασμα αυτής της προσπάθειας αποτελεί και η σημερινή υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας με την ΕΛΣΤΑΤ. Η μακρόχρονη συνέχεια της Έκθεσης, όπως και τα τριμηνιαία και μηνιαία δελτία που δημοσιεύει το INEMY, δείχνουν και τη βούληση της ΕΣΕΕ να ενισχύει την τεκμηρίωσή της και να συμβάλει ουσιαστικά στο δημόσιο διάλογο με ρεαλιστικές προτάσεις. Αν υπάρχει κάτι που έδειξε η κρίση είναι ότι οι όποιες αποφάσεις πρέπει να προκύπτουν μέσα από γόνιμους και τεκμηριωμένους διαλόγους και όχι από συνθηματολογικές αποστροφές.

Αυτή είναι και η μόνη θέση ευθύνης από τη σκοπιά ενός κοινωνικού εταίρου, όπως η ΕΣΕΕ, ο οποίος θέλει να εκπληρώσει με συνέπεια το ρόλο του.

Η Ετήσια Έκθεση είναι η ευκαιρία για το ελληνικό εμπόριο κάθε χρόνο τέτοια εποχή να διαβάσει το παρόν και να εκτιμά το μέλλον. Η λογική της Έκθεσης αναδεικνυε πάντοτε τη συσχέτιση του εμπορίου με το εν γένει οικονομικό περιβάλλον. Παρακολουθεί παράλληλα την εξέλιξη των μεγεθών στον κλάδο του εμπορίου με τις εξελίξεις στο σύνολο της οικονομίας. Και αυτό γιατί θεωρούμε ότι η πορεία του εμπορίου είναι δείκτης για την πορεία της οικονομίας. Δεν είναι το εμπόριο, είτε το μεγάλο είτε το μεσαίο είτε το μικρό, μια περιχαρακωμένη δραστηριότητα όπως κάποιοι διατείνονται. **Είναι πολλαπλασιαστής της ανάπτυξης. Είναι όρος και προϋπόθεση για την ανάκαμψη της οικονομίας.**

Η ΕΣΣΕ καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης στάθηκε αρωγός και εκφραστής των συμφερόντων της μικρής και μεσαίας επιχείρησης στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Με τη δυναμική συμμετοχή μας στις ευρωπαϊκές οργανώσεις UEAPME και EUROCOMMERCÉ, καθώς και τις παρεμβάσεις μας στην ΕΟΚΕ έχουμε ως κεντρική στρατηγική επιδίωξη την εδραίωση της θέσης της ελληνικής επιχείρησης στην ανάδειξη των προοπτικών της, την τρέχουσα προγραμματική περίοδο της Ευρώπης 2020.

Τα πρώτα σημάδια της ανάκαμψης είναι πράγματι εδώ και από ό,τι φαίνεται η τάση θα συνεχιστεί. Ταυτόχρονα, όμως, η ανάκαμψη που διαγράφεται στον ορίζοντα δεν είναι αυτονόητο ότι θα είναι ανθεκτική, ότι θα έλθει γρήγορα και ότι θα είναι βιώσιμη. Θα μπορούσε να υποστηρίξει κάποιος ότι η εσωτερική ανάκαμψη σχετίζεται με τη βελτίωση του ευρωπαϊκού και γενικότερου παγκόσμιου οικονομικού περιβάλλοντος. Ωστόσο, δε θα πρέπει να υποτιμάμε τις προσπάθειες των πολιτών της χώρας. Οι εξωτερικές οικονομικές συνθήκες θα εξακολουθούν να παίζουν ένα σημαντικό ρόλο, αλλά καθοριστικό θα είναι το πώς θα κινηθούμε και εμείς στο εσωτερικό. Ως εκ τούτου, η πολυπόθητη επιστροφή της χώρας στην ανάπτυξη συνδέεται με τη βελτίωση των δημοσιονομικών, την ομαλή ολοκλήρωση του προγράμματος, τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων, τη ρύθμιση του χρέους και την παγίωση ενός κλίματος πολιτικής σταθερότητας το οποίο είναι και προϋπόθεση της οποιας αναπτυξιακής προσπάθειας.

Η βιώσιμη ανάπτυξη της πραγματικής οικονομίας που αφορά τους μικρομεσαίους της αγοράς θα εξαρτηθεί από το πότε θα εφαρμοστεί η μείωση των φορολογικών συντελεστών, η ενίσχυση των εσωτερικών επενδύσεων και της εγχώριας παραγωγής, η προώθηση της καινοτομίας, η επέκταση των εξαγωγικών δραστηριοτήτων, η μεγέθυνση του εμπορίου με μείωση του εμπορικού ελλείμματος, ο περιορισμός της γραφειοκρατίας και της διαφθοράς, η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα, η επιστροφή των καταθέσεων της ρευστότητας και φυσικά η αύξηση των εισοδημάτων και αντίστοιχα των μισθών.

Εάν όλα τα παραπάνω, δεν ενταχθούν σε ένα εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο που θα διασφαλίσει τη διάχυση της ανάκαμψης στο σύνολο της ελληνικής κοινωνίας, τότε η όποια βελτίωση της κατάστασης θα περιοριστεί στο επίπεδο των οικονομικών δεικτών και δε θα έχει ουσιαστικό αντίκτυπο στην καθημερινότητα των Ελλήνων πολιτών. Οι πιο αισιόδοξες προβλέψεις αναφέρουν ότι με τους σημερινούς ρυθμούς θα προσεγγίσουμε σε σταθερές τιμές τα οικονομικά επίπεδα του 2009, το έτος 2030.

Εφόσον, όμως, στη χώρα μας, επιταχυνθεί η μεταρρυθμιστική προσπάθεια, περιοριστούν οι κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης, καταπολεμηθούν τα φαινόμενα κακοδιαχείρισης και οργανωθεί με έναν συστηματικό τρόπο η δημιουργία ενός ευνοϊκού για το επιχειρείν οικονομικού περιβάλλοντος, τότε θα μιλάμε για **το κυρίαρχο πολιτικό και οικονομικό θέμα της δεκαετίας, αφού θα μπορέσουμε να επιφέρουμε στην οικονομία την προσδοκώμενη βελτίωση πολύ νωρίτερα. Είναι, μάλιστα, εφικτό αυτό να συμβεί ακόμη και μέχρι το 2022.**

Τώρα, λοιπόν, είναι η ευκαιρία για εσάς τον πολιτικό κόσμο της Χώρας να αναστοχαστεί για το παρόν και το μέλλον, να ανακτήσει το χαμένο έδαφος της ελληνικής οικονομίας και να κερδηθεί για τον τόπο μέσα στην επόμενη τριετία μία ολόκληρη οκταετία.

Τώρα είναι μια ευκαιρία και για εμάς, τους εκπροσώπους της αγοράς, να δούμε την προοπτική της δράσης και των παρεμβάσεών μας. Να απαντήσουμε άμεσα στα ερωτήματα του «**προς τα πού κινούμαστε**» και «**πώς κινούμαστε**» και «**πόσο γρήγορα κινούμαστε**».

Εάν μέχρι σήμερα παλεύαμε για τη διάσωση, ας παλέψουμε από εδώ και πέρα για την ανάπτυξη.

Ως Έλληνες έμποροι, ως μικρομεσαίοι της αγοράς, αυτό μας ταιριάζει, και αυτό θέλουμε.

Ιδού λοιπόν η ευκαιρία μας!

Σας καλούμε όλους, να ανακτήσουμε τη χαμένη οκταετία της κρίσης.

Το 2018 διατρέχουμε έναν σοβαρό κίνδυνο, να κυριαρχήσει, δηλαδή, η άποψη ότι επιτέλους η ανάκαμψη ήρθε. Αυτός ο σιωπηλός εφησυχασμός είναι κρίσιμος για την πορεία μας και επίφοβος, αφού μπορεί να κρύψει την πραγματική εικόνα και να μας οδηγήσει πίσω στα τραγικά λάθη του παρελθόντος, τα οποία σε καμία περίπτωση δεν επιθυμούμε να επαναληφθούν.

Το 2018 χρειάζεται μεγάλη προσοχή αφού, πολλά από τα «αγκάθια», παραμένουν όπως η μη ένταξη των ελληνικών ομολόγων στο QE, τα stress tests, τα «κόκκινα δάνεια», τα capital controls και το θολό τοπίο για την ελάφρυνση του χρέους. Οι δανειστές από την πλευρά τους δεν βλέπουν «καθαρή» έξοδο, προμηνύοντας την εφαρμογή ενός μεταμνημονιακού πλαισίου τριετούς εποπτείας, με το «framework» να αντικαθιστά το «memorandum», δηλαδή ο όρος «πλαίσιο», να αντικαθιστά τον όρο «μνημόνιο». **Ελπίζω να μη χρειαστούν τόσα πλαίσια όσα και τα μνημόνια.**

Το 2018 μπορεί πράγματι να είναι το «έτος-κλειδί». Όμως, το κλειδί γυρίζει και από τις δύο πλευρές. Το ζητούμενο είναι να το γυρίσουμε από τη σωστή πλευρά. Μπορεί να είναι έτος ευχάριστων εξελίξεων, αλλά και ενδεχομένως δυσάρεστων ανατροπών. Μπορεί να είναι λυτρωτικό, αλλά μπορεί να είναι και οδυνηρό.

Πολλά θα εξαρτηθούν, εάν τελικά φέτος επικρατήσουν οι οικονομικές εξελίξεις έναντι των πολιτικών, αφού οι γεωπολιτικές εξελίξεις δεν μπορούν να περιμένουν. Όμως, πλέον δεν θα υπάρχουν δικαιολογίες για νέα λάθη, αφού κρατάμε την τύχη μας στα χέρια μας και για ό,τι και να συμβεί, θα είμαστε άξιοι της μοίρας μας.

Το 2018 η χώρα μας έχει ανάγκη τον πολιτικό ρεαλισμό περισσότερο από ποτέ, αφού αυτή είναι η μοναδική βάση ενός εθνικού σχεδίου επιβίωσης του τόπου για το μέλλον. Η μετα-μνημονιακή περίοδος απαιτεί εθνικό διάλογο και εθνική συνεννόηση. Πρέπει όλοι να συμφωνήσουμε σε κάποιες βασικές αρχές, ώστε η 21 Αυγούστου να αποτελέσει σε Αθήνα και Βρυξέλλες ημερομηνία ορόσημο και εφόσον επιτευχθεί η ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος στο σύνολό του, να χαρακτηριστεί ως η «επόμενη ημέρα». Δεν είναι, όμως, δυνατόν τα σημαντικά επίδικα για την επόμενη μέρα να είναι αντικείμενο μιας άγονης πολιτικής διαμάχης, αλλά μιας πολιτικής συναίνεσης, συνεννόησης και συμφωνίας για την Ελλάδα. Αυτό επιθυμούν 7 στους 10 Έλληνες.

Ο «τίτλος», μάλιστα, της μετα-προγραμματικής περιόδου, από μόνος του, μάς είναι παντελώς αδιάφορος. Το ζητούμενο για την αγορά είναι το status της μετα-προγραμματικής περιόδου με το περιεχόμενο, τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα συμφωνηθούν. Ας μην αφήσουμε, λοιπόν, την ευκαιρία να χαθεί και ας συνδιαμορφώσουμε ένα ευκρινές και σαφές σχέδιο εξόδου, ώστε το 2018 να είναι το τελευταίο έτος σκληρής δημοσιονομικής προσαρμογής.

Κυρίες και κύριοι,

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Έκθεσης και το «**βαρόμετρο του INEMY**», ας δούμε μερικά ενθαρρυντικά στοιχεία και δείκτες της χρονιάς που πέρασε:

- Το 2017 η παγκόσμια ανάπτυξη αγγίζει το 3,5%.
- Το παγκόσμιο εμπόριο ανέκτησε τη δυναμική του και μεγεθύνθηκε κατά 4%, με ρυθμό υψηλότερο του προσδοκώμενου.
- Η **ελληνική οικονομία** χαρακτηρίζεται από μακροοικονομική σταθερότητα, αλλά και υστέρηση στη μεγέθυνσή της.
- Οι προβλέψεις για το ΑΕΠ και την απασχόληση παραμένουν θετικές για την επόμενη διετία.
- Η **συμμετοχή του εμπορίου** στην οικονομική δραστηριότητα ενισχύεται.
- Ο Γενικός Δείκτης Κύκλου Εργασιών (ΔΚΕ) στο λιανικό εμπόριο καταγράφει αύξηση 2,3%.
- Το χονδρικό εμπόριο που συμπίεστηκε περισσότερο καθ' όλη τη διάρκεια της ύφεσης καταγράφει αύξηση 4,1%.
- Το εμπόριο καθ' όλη τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, παραμένει ο σημαντικότερος εργοδότης της χώρας με μερίδιο 18% στη συνολική απασχόληση.
- Η απασχόληση ενισχύθηκε σημαντικά κατά 5,2% φέτος, με 30.000 νέες θέσεις πλήρους απασχόλησης.
- Καταγράφεται **βελτίωση στη Γενική Εικόνα του Λιανικού Εμπορίου**, μεταξύ των πρώτων εξαμήνων 2016 και 2017, με τον Δείκτη του Βαρομέτρου του INEMY να ενισχύεται από τις 49,7 στις 50,1 μονάδες.
- Οι πωλήσεις στις ΑΕ & ΕΠΕ και τα μικτά κέρδη τους αυξήθηκαν κατά περίπου 9%.
- Αλλά και στις μικρές επιχειρήσεις καταγράφεται οριακή αύξηση του κύκλου εργασιών, αφού ο **μέσος κύκλος εργασιών αυξήθηκε** από τις 130.000 ευρώ το 2016 στις 150.000 ευρώ το 2017.

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία, που σας παρέθεσα η χώρα **δεν** μπορεί να επιστρέψει στο δρόμο της ανάπτυξης χωρίς την ενεργή **συμμετοχή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.**

Η μυθολογική διάσταση της μεγάλης επιχείρησης κατέρρευσε, αφού πολλές μεγάλες επιχειρήσεις συγχωνεύτηκαν, εξαγοράστηκαν, πουλήθηκαν σε funds και κυρίως μετανάστευσαν. Απόδειξη η ελεύθερη πτώση του σχηματισμού παγίου κεφαλαίου στην ελληνική οικονομία, γιατί τα 8 χρόνια που η ελληνική οικονομία είχε ανάγκη τις μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις, αυτές τα μάζεψαν και έφυγαν.

Εμείς, όμως, ήμασταν και είμαστε εδώ, γιατί δεν διακινούμε τα «κεφάλαια του χελιδονιού» και γιατί παρά το «μειονέκτημα» να είμαστε μικροί, δείξαμε μεγάλο οικονομικό πατριωτισμό. Σας ζητώ, λοιπόν, να σταματήσετε να μας τιμωρείτε άλλο γι' αυτό. Αντιμετωπίστε μας όπως όλη η Ευρώπη και συμπεριφερθείτε μας ανάλογα.

Εμείς οι «μικροί» προσφέρουμε το 60% των θέσεων εργασίας, σχεδόν το διπλάσιο αντίστοιχο μερίδιο που προσφέρουν οι «micro» επιχειρήσεις στην Ευρώπη.

Ας γίνει σαφές ότι: για την Ελλάδα όταν γίνεται λόγος για μικρούς και Μμε εννοούμε τον **κύριο όγκο των επιχειρήσεων**. Αυτούς εκπροσωπεί η ΕΣΕΕ και αυτοί θέλουν να εκπροσωπούνται από την ΕΣΕΕ, χωρίς μάλιστα ετήσια συνδρομή.

Η απόδοση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην Ελλάδα επηρεάζεται κυρίως από την υπερφορολόγηση, που δυστυχώς είναι προνόμιο των ολίγων, αφού το 20% των φορολογούμενων πληρώνει το 83% των φόρων και είναι πολύ μακριά από την ισοκατανομή των φορολογικών βαρών στους πολίτες. Αποτέλεσμα η μεσαία τάξη να εξαφανίζεται με αποκλειστική ευθύνη του πολιτικού και οικονομικού συστήματος.

Μια μεγάλη μερίδα του πληθυσμού έχει οδηγηθεί στη φτωχοποίηση από τους φόρους και τις ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίες με το συνολικό κατ' ελάχιστο 53% που προβλέπεται, ξεπερνούν το μισό ετήσιο εισόδημα πολλών από εμάς. Αυτό πλήττει σε πολύ μεγάλο βαθμό τους συνεπείς επαγγελματίες και τείνει να συρρικνώσει την ελληνική μεσαία τάξη σε ποσοστό μικρότερο του 20% από το 52% προ κρίσης.

Η ΕΣΕΕ έχει επανειλημμένα αναφερθεί στην ανάγκη αντικατάστασης της πρακτικής της αύξησης των φόρων, από μία συντονισμένη προσπάθεια για την πάταξη της παραοικονομίας και της φοροδιαφυγής. Αν αντί της επιμονής για αυξήσεις φόρων, χτυπήσουμε αποτελεσματικά τη φοροδιαφυγή και την παραοικονομία, το αποτέλεσμα θα ήταν μια ύφεση μικρότερη κατά 7 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ. Με την παραοικονομία να σταθεροποιείται στο 21,5 % του ΑΕΠ, κάθε αύξηση των φορολογικών εσόδων κατά μία μονάδα ροκανίζει περίπου 2,8% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Επιπλέον, για να αυξηθούν τα έσοδα από φορολογία εισοδήματος κατά μία ποσοστιαία μονάδα του ΑΕΠ απαιτείται αύξηση του συντελεστή κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες όταν δεν υπάρχει παραοικονομία, έναντι αύξησης κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες όταν υπάρχει παραοικονομία.

Σημειωτέον ότι η παραοικονομία στην Ελλάδα φτάνει τα 37,5 δις ευρώ, η φοροδιαφυγή τα 14 δις ευρώ, η εισφοροδιαφυγή τα 6 δις ευρώ, ενώ τα πρόστιμα δεν εισπράττονται σχεδόν ποτέ. **Αυτά τα στοιχεία πρέπει να καταλάβουμε ότι μας βλέπουν σοβαρά όλους, αφού μας επιβαρύνουν με επιπλέον φόρους.**

Οι μικρομεσαίοι της αγοράς, επίσης, θεωρούμε υπεύθυνους για την έλλειψη ρευστότητας αυτούς που τα κεφάλαια των αναπτυξιακών νόμων δεν τα έκαναν ποτέ επενδύσεις και όσους έκαναν τις επιδοτήσεις και τα δάνεια, καταθέσεις. Οι τράπεζες αποκαλύπτουν συνεχώς στρατηγικούς κακοπληρωτές που κατέχουν το 35% των επιχειρηματικών μη εξυπηρετούμενων δανείων ύψους 20 δις ευρώ, ενώ στους ιδιώτες

το αντίστοιχο ποσοστό πλησιάζει το 25%. Από τους 39 οφειλέτες επιχειρηματικών κόκκινων δανείων οι 13 είναι στρατηγικοί κακοπληρωτές και σας βεβαιώ δεν είμαστε εμείς μεταξύ τους, αφού **λίγοι χρωστούν πολλά και πολλοί χρωστάνε λίγα, αλλά κινδυνεύουν να τα χάσουν όλα.**

Προς επιβεβαίωση, επισημαίνω ότι μόνο 12.335 ΑΦΜ οφείλουν τα 86 δις από τα 100, 7 δις ευρώ των συνολικών οφειλών από 4,2 εκ. οφειλέτες σε σύνολο 7,4 εκ. Ελλήνων φορολογούμενων. Δεν ξεχνάμε επίσης ότι το 2017 έφυγε με 114 δις ευρώ επίσημο εισόδημα και με 121 δις ευρώ οικονομικές υποχρεώσεις, αφήνοντας μια μαύρη τρύπα 7 δις ευρώ, ενώ το 2018 ήρθε με πρόσθετα μέτρα 1,9 δις ευρώ και με αρνητικά ρεκόρ, αφού 1,5 εκ. άτομα έχουν ειδοποιητήρια αναγκαστικών μέτρων, 1 εκ. απειλούνται με κατασχέσεις, 800.000 κινδυνεύουν με πλειστηριασμούς και 700.000 έχουν δεσμευμένους λογαριασμούς.

Για να σταματήσει επιτέλους αυτό το αρνητικό ρεκόρ οφειλετών και οφειλών, οι Έλληνες μικρομεσαίοι ζητάμε την εξόφληση πέντε «μεταχρονολογημένων» επιταγών της κυβέρνησης, που έχουν εκδοθεί από πέρυσι και κινδυνεύουν να σφραγιστούν από την αγορά ως «ακάλυπτες»:

Πρώτη επιταγή, η θέσπιση ενός απλοποιημένου, δίκαιου και σταθερού φορολογικού συστήματος, με βασικά χαρακτηριστικά την υιοθέτηση χαμηλότερων φορολογικών συντελεστών ξεκινώντας με τους συνεπείς φορολογούμενους και εργοδότες.

Δεύτερη επιταγή, η εφαρμογή του επιχειρηματικού λογαριασμού με παράλληλη ισχύ του ακατάσχετου ορίου και του «κτισίματός» του, μέσω της καθολικής χρήσης των ηλεκτρονικών συναλλαγών και αποδείξεων, για αποπληρωμή υποχρεώσεων της επιχείρησης σε Δημόσιο, ΕΦΚΑ, μισθοδοσία, τράπεζες, ΔΕΚΟ, προμηθευτές.

Τρίτη επιταγή, η διοχέτευση πόρων στην πραγματική οικονομία, με έμφαση τα «μικροδάνεια» στις μικρότερου μεγέθους επιχειρήσεις, αρκετές εκ των οποίων έχουν και τηρούν τις προϋποθέσεις για να αποκτήσουν προσανατολισμό ευκαιρίας και εξωστρέφειας.

Τέταρτη επιταγή, η απελευθέρωση της επιχειρηματικότητας με την άρση των capital controls και ο αποκλεισμός σεναρίων ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών με κίνδυνο κουρέματος των καταθέσεων.

Πέμπτη επιταγή, η προώθηση βελτιωτικών ρυθμίσεων, στο πλαίσιο του Εξωδικαστικού Μηχανισμού για τη ρύθμιση των «κόκκινων» δανείων αλλά και της ρύθμισης των 120 δόσεων για οφειλές των επιχειρήσεων σε δημόσιο και ασφαλιστικά ταμεία, με ελαστικοποίηση των κριτηρίων ένταξης, προκειμένου να επωφεληθούν όσο το δυνατόν περισσότερες επιχειρήσεις που είναι μεν βιώσιμες, αλλά αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα.

Κυρίες και κύριοι,

Μία μοιραία βασανιστική δετία σημάδεψε την πορεία της χώρας και μας άφησε πληγές που δύσκολα επουλώνονται. Τα όσα δραματικά συνέβησαν στη διάρκειά της, πρέπει να τα αντιμετωπίσουμε ως την τελευταία κακή παράσταση ενός θρίλερ που δεν πρέπει να ξαναπαιχτεί ποτέ. Ωστόσο, πρέπει με ασφαλή και σταθερό τρόπο να δικαιωθούν οι μεγάλες θυσίες του ελληνικού λαού. Αυτή η δικαίωση είναι ό,τι πιο σημαντικό, διότι κάθε άλλου τύπου δήθεν δικαίωση, δεν θα είναι αποδεκτή.

Εάν μάλιστα δεν προσέξουμε, ελλοχεύει ο κίνδυνος το πολιτικό σύστημα να γλιστρήσει πάλι στη λογική του χθες, να ακολουθήσει τη λογική της «στρουθοκαμήλου», να αρνηθεί τα ουσιαστικά αίτια της κρίσης και να επιδιώξει την επανάκαμψη σε πρακτικές που ήταν πηγή παθογένειας. Η κρίση ήταν απόρροια της κατάρρευσης ενός ολόκληρου κοινωνικού και οικονομικού μοντέλου που χαρακτήρισε τη χώρα μας για δεκαετίες. Οφείλουμε, για να δούμε το φως της επόμενης μέρας, να μάθουμε από τα λάθη και να δημιουργήσουμε όρους υπέρβασης. Η Ελλάδα μπορεί να κινηθεί προς την πρόοδο με ουσία, με αυτογνωσία, με πνεύμα μετριοπάθειας, με υπευθυνότητα και με σαφώς προσδιορισμένο σχέδιο.

Η ελληνική οικονομία μπορεί πράγματι να γυρίσει σελίδα το 2018. Για να συμβεί, όμως, αυτό πρέπει κάποιος να βάλουν πλάτη και αυτοί να είστε σίγουροι **θα είμαστε πάλι εμείς, οι Έλληνες ΜμΕ επιχειρηματίες και έμποροι**. Άλλωστε, στην κρίση, δείξαμε ανθεκτικότητα, έχουμε τεράστια εμπειρία και πείσμα, διαθέτουμε ικανότητα, θέλουμε τη βελτίωση της κατάστασης και θα είμαστε παρόντες για τα χρόνια που θα ακολουθήσουν, γιατί **είμαστε πολίτες του τόπου μας και έμποροι του κόσμου**.

Η μικρομεσαία επιχείρηση δεν είναι απλά μία οικονομική μονάδα, είναι ένας θεσμός εθνικής εμβέλειας, συνυφασμένος με την ελληνική ταυτότητα. Είμαστε, λοιπόν, αισιόδοξοι, αλλά και αποφασισμένοι ότι μπορούμε να τα καταφέρουμε.

Ευχόμαστε το 2018 να είναι μία εποικοδομητική χρονιά για την ελληνική οικονομία και κατ' επέκταση για την ελληνική επιχειρηματικότητα. Ευχόμαστε για καλύτερες ημέρες με ανάπτυξη, ρευστότητα, κερδοφορία, και νέες θέσεις εργασίας. Ευχόμαστε να ξεπεράσουμε τις πολλές και σοβαρές προκλήσεις που θα κληθούμε να αντιμετωπίσουμε και κυρίως χωρίς άλλες απώλειες να διαβούμε όλοι αυτό το δύσκολο σταυροδρόμι του επιχειρείν.

Γνωρίζουμε ότι τα επικίνδυνα μπορεί να πέρασαν, τα δύσκολα, όμως, είναι ακόμα μπροστά μας.

Σας ευχαριστώ όλες και όλους από καρδιάς και σας εύχομαι καλή χρονιά.